

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ।
ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਭੰਡਾਰੀ,
ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 254.

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV) -ਸੈਕਸ਼ਨ 5(5) (ਸੀ) —ਕੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਧਾਰਾ 5(5)(ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਖਾਸਤ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (5) (ਸੀ) ਵਿੱਚ "ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।

ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ "ਸੂਚਿਤ" ਕਰਨਾ "ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ" "ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ।

15 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮੀਰ ਚੰਦ ਤੁਲੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਪਿੰਡ ਵਾਲਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ 1953 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 44 ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਾਈ ਪੀ ਗਾਂਧੀ

ਐਚ ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਭੰਡਾਰੀ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਾ ਦਾ ਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 15 ਮਾਰਚ 1954 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਰਖਾਸਤ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(4)(c) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ

ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਗੁਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(5) (ਸੀ) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮੈਡੀਕਲ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਵਜੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਜਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:-

(1) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(2) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਲ 1936 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1941 ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮਿਸਟਰ ਜੇ. ਐਚ. ਫੇਅਰਨ ਨੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ:

“ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਉਸਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾੜਾ ਚਰਿੱਤਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਅਧੀਨਗੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਰੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।”

1953 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1936 ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਅਯੋਗਤਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਖਰਾਬ ਸਿਹਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਖੋਜ ਉਸ ਖੋਜ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਿਸਟਰ ਫੇਅਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1942 ਤੱਕ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ

ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸੂਚਿਤ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1953 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਸੂਚਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਰਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸੂਚਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਜਾਣਨਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ; ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ", ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ "ਸੂਚਿਤ" ਕਰਨਾ "ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ" ਜਾਂ "ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ" ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ 1953 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਾਜਨ ਚੌਘ, ਅਨੁਵਾਦਕ